

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Školní kluby a jejich koncepce

Autor práce: Jana Šopovová

Vedoucí práce: doc. Michal Kaplánek, Th.D.

Obor studia: Pedagogika volného času, 3. ročník

Posudek vypracoval: Mgr. Veronika Blažek Iňová

Datum: 3. 6. 2020

Jazyková a formální úroveň práce

Bakalářská práce studentky oboru Pedagogika volného času, Jany Šopovové, obsahuje 46 normostran vlastního textu, což nepatrně přesahuje limit stanovený pro bakalářské práce vnitřním předpisem TF JU (č. 166/2010). Z formálního hlediska je text přehledně členěn do šesti celistvých a vyvážených kapitol a obsahuje všechny požadované náležitosti pro zpracování závěrečných prací stanovených v *Metodické pomůcce pro zpracování závěrečných prací* (verze 1.0, r. 2010).

Přímo do textu jsou zařazeny také přehledně a kvalitně zpracované grafy a tabulky, které celkový dojem neruší, ale spíše doplňují přehlednost textu. Poněkud netradičně působí tabulka umístěná bezprostředně za úvodem a před vlastním textem první kapitoly, ale studentka jí zřejmě chtěla čtenáře přehledně uvést do dále popisované problematiky, a proto ji neumístila do příloh.

Celková grafická úprava textu je srozumitelná, text studentka dále člení do kratších podkapitol a odstavců (na str. 8 chybí odražení 5. odstavce; str. 19 posledních dvou odstavců). Počet přímých citací v textu je nízký, jejich umístění v závěru některých podkapitol občas působí jako vytržené z kontextu.

Jazyková stránka práce je velmi dobrá, gramatické chyby se objevují minimálně (např. „V české republice...“, s. 24). Občas se vyskytuje chyba v použití interpunkčních znamének (např. „Pro zájmové vzdělávání není vydán rámcový vzdělávací program, avšak školská zařízení ve kterých se zájmové vzdělávání uskutečňuje, musí mít vypracovaný školní vzdělávací program.“, s. 9). V případě cizojazyčných výrazů, vložených do jinak souvisle českého textu, bych doporučila použít kurzivu (např. *informal education, youth groups*, s. 19) nebo uvozovky. Překlepy se vyskytují také v zanedbatelném množství (např. „příchází“, s. 10; „anlýzy“, s. 25).

Ve stylistice se někdy objevují neobratné formulace či „překombinovaná“ slovní spojení (např. „V roce 1978 bylo umožněno si zřídit školní družinu i školní klub jako mimoškolní zařízení, pokud by to se prokázalo být účelné.“, s. 10; „Vychovatel ve školním klubu je si vědom skutečnosti, ...“, s. 17) a čteněji také v 5. kapitole, která ale tento deficit je vyvážen jejími obsahovými kvalitami.

Někdy zde postrádám příslušný odkaz na použitý zdroj, neboť nepředpokládám, že by se například při definování „obecných“ (ideových) cílů školního klubu (2.3 Cíle školního klubu, s. 11-12) studentka rozhodla vymezit tyto cíle pouze na základě své vlastní úvahy. Pokud tato informace v příslušné

literatuře schází, a proto bylo nutné stanovit cíle takto „spatrá“, tedy bez „zdrojového ukotvení“, mělo by to být v textu uvedenou alespoň v poznámce pod čarou, nebo odkázáno na kapitolu, kde se o této problematice odborně hovoří (např. 2.7 Vzdělávací cíle a klíčové kompetence, s. 16).

Studentka při odkazování na zdroje používá metodu průběžných poznámek a bibliografické citace v seznamu literatury jsou v souladu s příslušnou normou.

Obsahová stránka práce

Jako téma pro svoji bakalářskou práci si studentka, Jana Šopovová, zvolila problematiku školních klubů, jejichž zakládání se v současném českém školství těší stále větší oblibě. Studentka k tomuto tématu již v úvodu své práce přehledně vymezuje několik problematických otázek, které se v souvislosti s provozováním školních klubů objevují. Jedním z nich je podle studentky nejasné definování cílů a funkcí školních klubů či jejich různorodý výklad a pojetí ze strany jednotlivých školských zařízení. Dalším nedostatkem je obecně nízká informovanost široké veřejnosti o významu a výhodách školních klubů, zejména na straně rodičů žáků.

Studentka si proto hned v úvodu stanovila několik cílů, které chce ve své bakalářské práci obsáhnout. Jedním z nich je definování školních klubů, popis jejich významu, činnosti a provozu v České republice. Dále je to porovnání se školními kluby v zahraničí, a také provedení výzkumné „sondy“ (není přesně definováno, zda jde o výzkum, popř. zvolená strategie výzkumu) do jejich pojetí na příkladech několika vybraných škol v okresech Plzeňského kraje a jejich vyhodnocení.

K obecnému vymezení základních pojmů („výchova ve volném čase, „pedagogika volného času“, „zájmové vzdělávání“ a „školská zařízení pro zájmové vzdělávání“), jemuž se autorka věnuje v první kapitole, používá dostatečné množství relevantních literárních a elektronických zdrojů. Poměrně menší množství a variabilita použitých literárních zdrojů se objevuje v případě dalších kapitol. Druhá kapitola je věnována již vlastní problematice školních klubů. Zajímavým postřehem je zde autorkou uvedená teze, že školní klub by měl sloužit také „*k navázání přátelského vztahu mezi rodičem a vychovatelem, který by přispěl k upevnění pozitivních vzorců ve výchově.*“ (s. 10), protože na tento potenciál tohoto školského zařízení se velmi často zapomíná.

Ve třetí kapitole se studentka zabývá rozlišením druhů vzdělávání (formální, neformální a informální) proto, aby mohla dále provést srovnání českého a zahraničního pojetí informálního vzdělávání a školních klubů. Tuto část práce, kde studentka pracuje sice pouze se dvěma, ale zahraničními zdroji (jakkoli překladem do češtiny utrpěla stylistika českého textu) hodnotím jako přínosnou, stejně jako celou 5. a 6. kapitolu. V nich se autorka věnuje analýze celkem deseti škol v Plzeňském kraji, které v rámci své organizace zřizují také školní klub. Oceňuji zejména osobní návštěvu každé z uvedených škol a popis zázemí ŠK, dále komunikaci s příslušnými zaměstnanci a vedením školy k získání textových dokumentů, zejm. ŠVP ŠK a celkové porovnání těchto skutečností s teoretickou částí práce. Závěry plynoucí z tohoto průzkumu nabízejí cenné informace, na jejichž základě si odborný čtenář může vytvořit ucelenou představu o fungování a rozmanitém pojetí školních klubů v jednotlivých českých školách.

Otázky k obhajobě:

1. Jakými způsoby by podle Vás školy mohly rozšířit povědomí široké veřejnosti o činnostech a výhodách, které jejich školní kluby nabízejí?
2. Co považujete za největší deficit v rámci dokumentace, fungování, či celkové organizace školních klubů ve školských zařízeních, které jste měla příležitost navštívit? Jaké volnočasové aktivity jste v navštívených ŠK nejvíce postrádala?

Celková koncepce této bakalářské práce je originální a z volnočasově-pedagogického hlediska přináší vědecky hodnotné poznatky, ať už ve srovnání českého a zahraničního pojetí informálního vzdělávání a školních klubů, a zvláště pak v průzkumné analýze nabídky školních klubů v několika školských zařízeních. Uvedené nedostatky této práce jsou většinou formálního rázu. Tuto bakalářskou práci **doporučuji k obhajobě** a z pohledu oponenta ji hodnotím jako *výbornou práci*.